

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 7. junija 1927.

Telefon št. 2552

STEV. 64.

Dr. Fran Windischer:

Obrtniški krediti pri Narodni banki.

Ustrezajoč vztrajnemu prizadevanju stanovskih zastopov in zlasti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je Narodna banka leta 1925 hvalevredno dovolila, da se dajejo ob sodelovanju stanovskih obrtniških organizacij pod gotovimi pogoji obrtnikom po cel državi potom krajevno pristojnih podružnic Narodne banke obrtniški krediti proti menicam na 6% no obrestovanje in trimesečna odplačila v izmeri 5000 Din na ta način, da sme obrtnik po odplačilu prvega posojila prositi za nov kredit. Dasi kredit v te namene v celoti ne iznaša sedaj za celo državo preko 14 milijonov in kredit za obrtniška posojila pri podružnici Narodne banke v Mariboru znaša samo 400.000 Din, pri podružnici v Ljubljani pa 600.000 Din, torej v celoti za obrtnike v Sloveniji 1 milijon dinarjev, je vendar vsa naša gospodarska javnost in osobito naš rokodelski stan pozdravil z veliko radostjo to lepo ustanovo Narodne banke, ki je za zavod, kakor je Narodna banka, posebnost in je pokazala, da je v naši Narodni banki zdravo in pravo razumevanje za potrebe obrtniškega stanu. Predmetni krediti so bili tudi poceni, pa so nam bili dragocene načelne vrednosti zategadelj, ker so dajali možnost tudi našemu obrtniku, da se je posluževal vsaj v skromnem obsegu denarnih virov Narodne banke. Tudi sodelovanje stanovskih in gospodarskih organizacij pri teh posojilih nam je bilo jako simpatično. Dovoljeno vsoto za obrtniške kredite smatrali smo za začetek in smo bili prepričani, da bo Narodna banka postopoma razširila to ustanovo, pa odmerila večje kredite za obrtniška posojila in dovolila, da sme posamezen prošnik dobivati posojila tudi v večjih zneskih. V tej smeri smo se pri nas tudi trudili za izpopolnitev te lepe naprave, za katero gre hvaležno priznanje vodstvu Narodne banke. Ustanova se je pri nas hitro udomačila, pa moramo hvaležno priznati glede Slovenije, da je vodstvo podružnice v Ljubljani in Mariboru v tem poslovanju res pokazalo svojo

ljubezen in svoje lepo zanimanje za mlado napravo.

V obrtniških krogih in v krogu naših gospodarjev je precej enodušno mnenje, da je treba truditi se za ohranitev in izpopolnitev obrtniških kreditov, ki so se obnesli v naših krajih. Na žalost nam prinašajo letošnji binokostni prazniki neugodno vest, da je Narodna banka že izdala naročila vodstvom svojih podružnic, da je ustaviti nadaljno dajanje teh posojil. Obstoječe kredite te vrste pa bo v rokih, ki so za vračila določeni, likvidirati. Do tega ukrepa Narodne banke je prišlo, kakor čujemo, zategadelj, ker je ustanovljena Državna obrtna banka s sedežem v Beogradu, ki bo imela v Sloveniji svojo podružnico v Ljubljani in, kakor se obeta, svojo poslovalnico v Mariboru. Vsi prijatelji našega obrtniškega stanu z veseljem pozdravljajo ustanovitev Državne obrtne banke in si obetajo, da bo nov denarni zavod koristno deloval za obrtniški stan. Mislimo pa, da je prav dobro združljivo, da se poleg Državne obrtne banke pridrži in ohrani tudi še obrtniške kredite, ki nikakor ne ovirajo poslovanja Državne obrtne banke. Kreditne potrebe so napram razpoložljivim zneskom obeh naprav velike, pa ni nobene stvarne ovire, da ohranimo obrtniške kredite pri Narodni banki, katera s tako napravo dokazuje, da ima pravilno razumevanje za potrebe našega obrtniškega stanu, ki je po svoji važnosti za naš gospodarski razvoj v bodočnosti gospodarsko-politično činitelj, enakovreden trgovini in industriji. Z resnično žalostjo sprejemamo vest o nameravani likvidaciji obrtniških kreditov, pa smo prepričani, da se pri nas zavzamejo vsa poklicana mesta odločno za to, da ocevamo lepo in koristno napravo obrtniških kreditov pri Narodni banki. Na vsak način nam naglica pri nameravani likvidaciji nikakor ni všeč, pa nam tudi ne ugaja okolnost, da prihaja ukaz o likvidaciji nepričakovano, ne da bi bila gospodarska javnost kakorkoli pripravljena na ta dalekosežen ukrep.

Pobiranje 4% davčne varščine od deklarativne vrednosti.

Na vprašanje neke carinarnice, je li treba pobirati 4% davčno varščino tudi v slučaju, ako je z inozemskim tovarnim listom dospelo blago na naslov osebe, ki svojega uvoznškega podjetja ni prijavila za odmero davka, pa ta oseba kot naslovnik na tovarnem listu želi, da prenese svojo pravico na drugo osebo, je generalna direkcija carin sporazumno z generalno direkcijo davkov odločila sledeče (C br. 21.217 od 25. maja 1927):

1. Pri prenosu tovarnih listov naj carinarnice vedno zahtevajo od onega, ki tovarni list prenaša na drugo ime, da ji dokaže, da je svojo uvoznško podjetje prijavil davčnemu oblastvu in tudi plačal davek za vstrezni čas. Ako ta oseba to dokaže, carinarnica izvrši prenos lastninske pravice na blago na drugo osebo brez vsake pripombe. Nasprotno pa, ako ta oseba ne predloži spredaj pa, označenih dokazov, carinarnica sicer prenese lastninsko pravico blaga na drugo osebo, vendar pa pod predmetnim potrdilom nakaže poslujočega carinika, da pri uvoznem carinjenju pobere od deklaranta-uvoznika 4% davčno varščino od vrednosti blaga, čeprav bi

uvoznik, to je oseba, na katero je tovarni list prenešen, dokazala, da je svoje podjetje prijavila davčnemu oblastvu in da je davek za vstrezni čas že plačala. To pripomnjo morajo carinarnice vedno označiti na tovarnem listu, da je uvoznik o dolžnosti, plačati 4% davčno varščino, že obveščen v času, ko se prenaša tovarni list na njegovo ime.

2. Pri predlaganju deklaracij za uvozno carinjenje so deklaranti dolžni, da na prvi strani v razpredelku »priloge« vedno označijo, kakšen tovarni list prilagajo ali originalni ali s prenosom. Točnost te prijave overi oseba, ki v imenu carinarnice prejema deklaracije v poslovanje, a uradniki, katerim se deklaracija odkazuje v poslovanje, morajo vstrajati na tem, da se ta odredba natančneje izpolnjuje.

3. Ako se pri carinjenju blaga pojavijo slučajni, da prenese tovarni list oseba, ki ne more dokazati, da je svojo uvoznško podjetje prijavila davčnemu oblastvu za davčno odmero, na drugo osebo, ki ima dokaz, da je prijavila svoje uvoznško podjetje davčnemu oblastvu, je carinarnica dolžna, da pobere 4% davčno varščino od deklarativne vrednosti od deklaranta, a zaračunava se na ime onega, na kogar se glasi originalni inozemski tovarni list.

Kolikor moremo položaj presoditi na prvi mah, ima odredba svojo dobro, pa tudi slabo stran. Na eni strani bo onemogočila inozemskim firmam, da bi etalbirala na našem področju prave razpošiljalnice, kakor se to dogaja, na drugi strani pa bo brez dvoma škodovala interesom našega spedijskega podjetništva, ker bo oteževalo prenos tovarnih listov.

KARTEL ŠPIRITA V JUGOSLAVIJI.

Pred več kot dvema letoma so ustanovili jugoslovanski kartel špirta s sedežem v Zagrebu. Pripadale so mu tako industrijske kot tudi poljedelske žgalnice špirta. Po komaj dveletnem obstoju se je kartel razšel, ko so bili interesi obeh vrst preveč različni in ker sindikatni dogovor prekršitve kartela ni onemogočil. Ker je pa produkcija višja kot domača poraba in ker možnosti eksporta ni, je konkurenca zelo huda in se ta industrija komaj še splača, čeprav so trošarino zelo znižali. Ta znaša sedaj pri poljedelskih žgalnicah 16 dinarjev, pri industrijskih 17 za literprocent. Ta prednost poljedelskih žgalnic je pa prikrajšana po zmanjšanju njih kontingenta na samo 4 vagone letno za 1 tovarno. Zato se borijo te žgalnice proti kontingentiranju; industrijske žgalnice pa tudi niso zadovoljne in se trudijo za obnovo kartela, a samo zase, in s sedežem v Beogradu.

Fr. Zelenik:

Reklama.

Beseda reklama marsikomu nekoli-ko neprijetno zveni, ker si z njo predstavlja nekaj kričevega, manjvrednega, neprimernega ali celo nedostojnega. Kdor tako misli o reklamah, ta ne pozna njenega bistva, še manj pa njen pomen za moderno trgovino in gospodarstvo.

Beseda reklama izhaja iz besede »reclamo« — vzklikam — priporočam nekaj, kar ima vrednost. Vrednost je tista mera, katero ima kako blago za kritje kake potrebe človeka. Priporočanje se vrši z namenom, da bi se vzbudila želja po blagu, ker ne kupuje se le tisto blago, katero je v resnici potrebno, ampak tudi takšno blago, brez katerega bi kupec tudi lahko živel, ali je prodajalec znal vzbuditi v njem zanimanje in čut potrebe. Reklama se vrši na različne načine, da se blago ali predmet pokaže ali da v roko (stojnica, izložba, razstava, poskušnja) ali da se priporoča ustmeno (prodajalec, potnik, zastopnik) ali se priporoča s pismom ali tiskovino (pisma ali tiskana ponudba, okrožnica, oglas, cenik, prospekti, plakati itd.).

Reklama se obrača ali na široke sloje, ali le na gotove kroge ali osebe. S spajanjem raznih načinov nastajajo različne vrste reklame.

Ali bi trgovina lahko bila brez reklame?

Brez priporočanja in hvaljenja ni mogla biti trgovina niti tedaj, ko je bila še na najnižji stopnji, ko se je le izmenjavalo blago za blago. Eden je kazal in priporočal blago drugemu, ki je rabil njegovo blago, pa je imel tako blago, katero je rabil prvi. Če bi ne kazala in priporočala drug drugemu, bi gotovo ne prišlo do zamenjave ali do kupčije.

V poznejših oblikah in dobah prometa, ko je postal denar menjalno sredstvo, je kupec moral imeti toliko denarja, da si je lahko nabavil potreb-

ZUNANJA TRGOVINA ITALIJE.

V prvih štirih mesecih tekočega leta je bil položaj italijanske zunanje trgovine sledeči: Import se je v primeri z istimi meseci leta 1926 zmanjšal od 9081 na 8129 milijonov lir ali za 10 1/2 %, eksport se je pa zmanjšal od 5457 na 5250 milijonov lir ali za 3.8 %. Importni prevešek v teh mesecih se je znižal od 3624 na 2879 milijonov. Primerjanje letošnjih in lanskih števil je pa vsled spremenjenega tečaja lire precej oteženo in je treba računati, da je bila lira letos za ca 20 % dražja kot lani. Pridemo do zaključka, da import letos ni bil manjši kot lani, eksport pa da se je — v zlatu izračunjen — celo dvignil. Ta račun pokrepujejo številke teže. Tako na primer se je v prvem četrtletju izvoz umetne svile dvignil od 2.100.000 kg na 3.400.000 kg, izvoz avtomobilov od 7500 na 7944 kosov. Važna eksportna panoga oranž in mandarin kaže dvig od 824.000 met. stotov na 1.060.000, eksport riža od 34.000 na 54.000, eksport lanu od 152.000 na 191.000 met. stotov. Nazadoval je pa eksport obeh največjih postavk, surove svile in bombaževine, od 12.358 na 11.008 kg in od 121.000 na 101.000 kg. Če italijansko zunanjo trgovino v tekočem letu bolj natančno ogledamo, slika ni neugodna. Eksport ni toliko nazadoval, kolikor so se bali z ozirom na dvig lire, temveč je svoje stališče dobro branil. Izjema je morda le tekstilna industrija, ki se že dolgo časa pritožuje, da so inozemska naročila nezadostna.

šine. Denar je pa dobil za svoje izdelke ali pridelke, katere je moral ponujati in priporočati, da je dobil za nje denar.

Kdor hoče kaj prodati, mora na ta ali oni način opozoriti svojega bližnjega na svoje blago ter mu dokazati, da je blago ne samo potrebno ampak tudi v ceni ugodno. Brez priporočanja ali reklame bi ne bilo prodaje, bi ne bilo prometa.

Z naraščajočim medsebojnim tekmovanjem mali s konkurenco raste tudi potreba reklame. Ako je blago (po mnenju kupca) obeh prodajalcev enakovredno, bo več prodal tisti, ki je bolj glasen, ki zna boljše priporočati in hvaliti svoje blago, ki vrši obsežnejšo in boljšo reklamo. Kolikor več dobrin se proizvaja in prihaja v trgovino, kolikor večji je promet in možnost prodaje, toliko obsežnejša in bolj mora biti reklama.

Napačni so teoretični ugovori, da reklama podražuje blago. Izkušnja in življenje nam daje dokaze, da je ravno nasprotno. Ne samo, da reklama živi mnogo ljudi, kakor umetnike, oglasne zavode, tiskarne, klišarne, tovarne papirja, časopise itd., ona v resnici poganja blago, ker z njeno pomočjo se večja proizvodnja in v razmerju se zmanjšujejo stroški proizvodnje in prodaje. Reklama ni samo neobhodno potrebna, ampak je naravnost nedogledna koristi za moderno trgovino, narodno in zasebno gospodarstvo.

Že priprosti narodi so poznali in poznajo pomen in potrebo reklame, zato pa sledi reklame najdemo v najdavnnejših časih. V najnovejši dobi je reklama dosegla tak obseg, da je porablja ne samo največji trgovec in industrijec, ampak tudi majhen trgovec in proizvajalec, seveda vsak po svojih močeh in potrebah, ne samo ob posameznih prilikah, ampak navadno trajno.

Kdor bi delal kar tja v en dan reklamo brez dobro preudarjenega načrta in načina, ta ne bi uspel. Re-

klama mora biti primerna predmetu. Prodajalec ur in zlatnine dela drugačno in najbrže tudi drugje reklamo, kakor pa prodajalec oblek. Drugačna je reklama za predmete, katere kupujejo široki in revnejši sloji, in drugačna za predmete, pri katerih se ne zasluži, tedaj noben pameten trgovec ne bo delal reklame za sladkor in sol.

Nihče ne bo delal in tudi ne more narediti natančno do mere proračuna za reklamo. Biti pa mora zveza med »moram«, »zmorem« in »bodem«. Predvsem pa moramo biti na jasnem, kakšni predmet hočemo uvesti ali povečati prodajo in če se izplača. Upoštevati moramo gospodarski položaj kupecev in pa konkurenco. V dobi gospodarske bolezni, kriz, ne bomo začeli z reklamo za luksuzne predmete, ki se kupujejo le v dobrih časih.

Nadzorovati moramo, kako se obnese eden ali drugi način reklame, da spoznamo najboljši in najugodnejši način. Imeti moramo natančen pregled in načrt, kakšna naj bo reklama, kje in za kakšen krog ali sloj odjemalcev, v katerem času in koliko časa.

Vsa velika podjetja so zrastle iz majhnih okolščin s pomočjo reklame, kakor so propadla tudi največja in najbolj znana podjetja, ko so opustila reklamo v mnenju, da so dovolj znana in vpeljana in ne potrebujejo več reklame. Milijoni izdatkov za reklamo donašajo še več milijonov zaslужka. Brezdvomno je, da je tudi veliko žrtev reklame kot take, ampak njihov pogin je povzročila nepravilna reklama ali reklama za kaki nepripravi in brezvredni predmet, ki se ni obnesel.

Kdor govori, da ne potrebuje reklame, ta ne zasluži priimka trgovca in tudi bo prej ali slej zmrznul. Brez reklame ni trgovine, ni prometa, ne življenja in ne večjega dobička.

Reklama je potrebna vsakemu podjetju in obratu, toda vsaka oblika ali vsak način ni pripraven za vsako podjetje.

Kdor naj presoja o načinu in vrsti reklame za svoje podjetje ali za svoj predmet, mora na vsak način poznati ne samo osnovne pojme in pogoje reklame, ampak tudi vse mogoče načine in vrste reklame.

Naš letošnji velesojem.

Še dober mesec dni in otvoril se bo VII. Ljubljanski vzorčni velesojem. Kdor se je zanimal za gospodarsko življenje Evrope, ta je uvidel, da so se gospodarji vseh narodov potrudili v veliki meri pridobiti si svoj predvojni trg nazaj ali pa ga celo razširiti. Kot eno najuspešnejših sredstev uporabljajo pri tem svojem stremljenju vzorčne velesoje. Tudi Ljubljanskega velesoja so se naši gospodarski krogi poprijeli in bo letos udeležba skoraj še mnogobrojnejša in bogatejša kot lani. Pri tej priliki z zadovoljstvom ugotavljamo smotreno propagando, ki jo vrši uprava Ljubljanskega velesoja, da vsa leta, da privabi čim večje število kupcev. Tudi letos bo Ljubljanski velesoj naravnost sijajno propagiran. Ne samo po mestih in trgih, v vsaki večji vasi se bo te dni za bliščal z naših prosvetnih domov, s cerkvenega zidu ali pa iz županskega poslopja ličen plakat letošnjega velesoja ter ljudstvo vabil, naj pride v dnevih od 2. do 11. julija t. l. v belo Ljubljano. Tu boš na velesojmu našel vse, kar potrebuješ, in mnogo, za kar si dosedaj mislil, da moraš naročiti iz tujine, češ, da se ne izdeluje doma, ali pa, da so domači izdelki manj vredni, ozir. dražji. Ogled velesoja te bo pa prepričal, da temu ni tako. Zadovoljen z dobavnimi kupčijami, ki si jih sklenil na velesojmu, boš veselo odhajal domov s trdnim sklepom, da boš naročal blago pri tvrdkah, ki so izložile na velesojmu in katerih prvovrstne izdelke si si od blizu sam ogledal in izbral.

Pa tudi v inozemstvu je naš letošnji velesojem dostojno reklamiran. Vsa čast ministrstvu zunanjih zadev, ki je to akcijo podprlo, in zastopstvom naše kraljevine v inozemstvu, ki jo z največjo pripravljenostjo uspešno izvajajo in se trudijo, da se bodo naši trgovinski stiki s sosednjimi narodi poglobili, zrahljane vezi na novo utrdile.

Novo knjigovodsko delo.

Štejemo si v dolžnost, opozoriti Vas na temeljito, novoizšlo delo, ki ga je izdal honorarni nastavnik naše univerze g. dr. Albin Kandare o knjigovodstvu. Knjiga je naslovljena: »Knjigovodstvo pridobitnih podjetij« in obsega 28 strani s 4 prilogami.

Pisateljeva zasluga je, da je postavil temelje naše strokovne nomenklature, da upošteva naše, priznane zahtevane stanje zakonodaje, v kolikor se zakoni bavijo s knjigovodstvom in da obravnava knjigovodsko vedo v jasnem vzporedju materialistične teorije. Po pravici polaga avtor posebno važnost na pravilno podlago zaračunavanja v inventarju, ki naj izkazuje točno imovinsko stanje, kajti samo na zanesljivi podlagi pravega imovinskega stanja je mogoče doseči zanesljiv rezultat po poznejših vknjižbah. Posebno nazorno je očitano razmerje med inventarjem in bilanco na eni strani ter med bilanco in drugimi sestavnimi računi na drugi strani. Stališče bilance v knjigovodstvu je treba točno označiti, kajti nejasni pojmi o bilanci so razlog, da imamo še vedno knjigovodje, ki niso bilance zmožni. Mnogo praktičnih primerov, ki so vpleteni v besedilo razprav, povzroča, da je knjiga nazorna in lahko umljiva. To in pa zaporedba snovi ter mnoga razmotrivanja o knjigovodski praksi pričajo, da je pisatelj praktik, ki si je ustvaril svoje prepričanje v praksi po tehtnem preudarku razlogov za in proti. Da uvažuje pri vsakem vprašanju pravno in gospodarsko stran problema in se ne omejuje na knjigovodsko stališče, nego razmotriva skladnost teh motrišč, pogloblja vsestransko umevanje in stavi knjigo na višji nivo znanstvenega dela. Verziranost v praktičnem knjigovodstvu je tudi odločilna za avtorjevo gledišče v marsikaterem vprašanju, osobito v takih vprašanjih, ki vplivajo na knjigovodsko prakso. Tako je pisatelj v vprašanju saldokonta kot enotne knjige dopisnikov drugačnega mnenja kot večina teoretikov, opira

pa svoje prepričanje i na teoretične razloge i na praktičen občni primer. Vprašanje odpisovanja, ki je za vsako trgovsko podjetje izredne važnosti, je točno obdelano in avtor dokazuje, da podjetja čisto greše z napačnimi odpisi in ne varujejo pravilno svojih koristi napram davčnim oblastim.

Nekatere probleme so stavila knjigovodski vadi šele zadnja leta. Inflacija denarnih sredstev med in po vojni je postavila podjetja pred vprašanje ustalitve svojih inventarnih in bilančnih vrednosti, skratka pred problem valorizacije. Kar se je o tem vprašanju razpravljalo v naši literaturi, se nanaša skoro izključno na pravno vprašanje zakonodajstva in sodstva. Da je pisatelj ta problem osvetlil za naše razmere in objasn timer naš zakon o valorizaciji, je treba z veseljem pozdraviti.

V zadnjih letih se pojavlja cela vrsta novih knjigovodskih »sistemov«, katerih oznanjevalci jih hvalijo kot edino zveličavne. Tako propagirajo mnogi knjige z nadomestnimi listi in knjigovodstvo na listih v več oblikah. Avtor razmotriva tudi te nove načine knjigovodstva in jih kritično obravnava i raz strokovno i raz pravno stališče. Taka umovanja dajejo podjetjem podatke, kakšne so prednosti in kakšni so nedostatki teh oblik ter praktične nasvete za pravilno in umešno ureditev knjig.

Oprema knjige je v vsakem pogledu lična in dela čast tiskarni, iz katere je izšla. Izredno pregledni seznam vsebine olajšuje hitri pregled, obsežni in točni register na koncu knjige pa omogoča hitro orijentacijo, tako da se more tudi praktik v poedinih primerih brez truda orijentirati. Seznam obsežne strokovne literature osvedoča, da je delo plod resnega, večletnega razglabljanja, kateremu se je posvetil avtor.

Pisatelj je knjigo izdal v samozaložbi in avtor sprejema naročila na svoj naslov v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Cena v platno vezane knjige Din 120.— je z ozirom na obseg knjige in opremo zmerna. Vsakemu praktiku jo toplo priporočamo.

Položaj naše industrije.

Inspekcije dela naše države so izdale poročilo o poslovanju v letu 1926. Zanimivo v tem je poročilo Inspekcije dela v Ljubljani o položaju naše industrije. Iz tega poročila posnemamo:

V poslovnem letu se industrijska kriza v splošnem ni zmanjšala ter je ekonomski položaj delavstva slabši kot v letu 1925. Kot glavne vzroke krize se smatra predvsem pomanjkanje cenene kapitala. Podjetja, ki rabijo cenejši inozemski kapital, procvitajo boljše kot istovrstna z domačim kapitalom. V drugi vrsti tarejo visoke dajatve (davki itd.) industrijo kakor tudi obrt. V mnogih slučajih so podjetja nerentabilna vsled zastarelih naprav in metod proizvodnje ter se je radi tega v prošlem letu več njihovih podjetij moderniziralo. Vsled splošne obubožanosti je konzum padel. Nekatera podjetja hirajo vsled novih državnih mej bodisi, da so ostali njeni sestavni deli v inozemstvu, ali pa da so vsled tega izgubila svoje trge, oziroma dobavišča surovin. Nasprotno pa je nekaterim podjetjem, predvsem tekstilnim, sprememba mej podlaga za dobro procvitanje. V mnogih slučajih se opaža pomanjkanje zaščitnih carin oziroma carine prostega uvoza surovin, strojev itd. Tudi tarifna politika železnice še ni popolnoma v skladu s potrebami industrije. Opazilo se je tudi popolnoma nestrokovno vodstvo podjetij, ki so drugače imela vse predpogoje za dobro uspevanje. V obrtu se je zelo razpaslo takozvano »šušmarstvo« (nedovoljeno in neprijavljeno izvrševanje obrti), ter je Inspekcija dela prejela v tem oziru mnoge pritožbe, ki jih je sprovedla na pristojne obrtne oblasti. V takih slučajih je potrebno v interesu obrtništva kakor tudi delavstva najstrožje postopanje. Razvoj, posebno manjše industrije v Ljubljani, ovira tudi draga električna gonilna moč. Smotrena politika v tem oziru, kot n.

pr. v Mariboru, bi mogla zelo koristiti i mestu i prebivalstvu.

V naslednjem se podaja kratek pregled gospodarskega stanja v posameznih industrijah:

III. Kamnolomi, apnenice, cementarne so vsled malega stavbnega gibanja delovale pod normalo. Apnenice so nekaj več obratovala, vsled večjega konzuma v južnih krajih kraljevine. Tri večje cementarne so vsled velikih zalog v drugi polovici ustavile obratovanje. Ena cementarna je v stadiju modernizacije in razširjave. Opaža se velika konkurenca dalmatinskega cementa vsled ugodnih prevoznih tarifov. Steklarne so obratovala normalno. Opekarne so večinoma počivale.

IV. Livarne so bile dobro zaposlene, istotako tudi tovarne raznih železnih drobnih predmetov, rinčic, ključic, stanijola, zaponk, ključev, železnih pletenin itd. Martinarne, valjarne in žičarne srednje dobro. Isto tudi kovaška industrija srpov, kos, kovanih žebeljev, žičnikov itd. Za zvonarne je konjunktura minula.

V. Industrija strojev je bila zelo slabo zaposlena, ker ne more konkurirati z inozemskimi stroji in cenami.

VI. Lesna industrija je med letom preživljala razna razočaranja. Izvoz lesa je odvisen od razmerja našega dinarja k liri. Po slabšem pričetku v zadnjem letu se je trgovina z lesom poživila, proti koncu leta pa vsled slabih gospodarskih razmer v Italiji zopet nekoliko ustavila. V splošnem je bila zadovoljiva, četudi ne mogoče z narodno-gospodarskega stališča, ker se vsled velikega pomanjkanja denarja gospodarji neracionalno z našimi gozdovi. Stolarne so delale srednje, pohištveni in stavbeni mizarji ter parketarne zelo slabo, tovarne za kopita, leseno robo, strugarne in podobno boljše.

VII. Gumijeva industrija je zelo dobro uspevala.

VIII. Kožarska industrija, ki je med

vojno svoje naprave do skrajnosti izrabila, je bila v veliki večini prisiljena se obnoviti ter modernizirati, nakar je zelo dobro obratovala. Starejši obrati se niso dvignili nad normalno produkcijo.

IX. Tekstilna industrija, tkalnice kot predilnice, so izmed vseh industrij najboljše delovale. Neka nova tovarna se je razširila. Ustanovila se je letos večja tovarna, ki pa še ni v obratu.

XI. Podobno je tekstilno-oblačilna industrija (pletanine, perilo, nogavice, zavese, vezene) delovala zelo dobro, konfekcija dobro, istotako tudi čevljarne, katere pa zelo občutijo inozemsko konkurenco. Zanimivo je, da so manjše čevljarne tovarne bile sorazmerno bolj zaposlene kot velike.

XII. Papirna industrija je obratovala normalno. Potrebno bi bilo, da se sklene nekaj trgovskih dogovorov z vzhodnimi državami, kamor je ta industrija svoj čas izvažala svoje izdelke.

XIII. Živilna industrija. Mlini so obratovali slabo, istotako tovarne za živila, ki eksportirajo svoje izdelke. Tovarne testenin dobro, pivovarne vsled slabega poletja slabo. Izdelovalnice likerjev in vinska trgovina dobro. Mesarji in peki srednje.

XV. Kemična industrija v splošnem slabše, tovarne tanina dobro, istotako tovarne raznega olja, mazil in črnila. Ena kemična tovarna, ki je pod sekvestrom, je vsled pomanjkanja kredita ustavila obratovanje.

XVI. Stavbinska industrija je tudi v tem letu večinoma počivala. Po privatni inicijativi se je še vedno malo gradilo, razne zadruge in Mestni magistrat v Ljubljani pa je nekoliko poživil stavbeno gibanje. Zidal je več stanovanjskih hiš ter uredil več ulic. Za prihodnje leto se obeta po inicijativi magistrata večje stavbeno gibanje. Privatniki so zidali večinoma eno- do dvestanovanjske hišice.

XVII. Grafična industrija je obratovala normalno.

XVIII. Istotako so tudi centrale za moč in luč obratovala normalno.

Vsled krize v industriji in obrti ter skrčenja obratovanja posebno v nekem rudarskem velepodjetju je bila letos brezposelnost med delavci še večja. Nekoliko jo je sicer omililo izseljevanje v Francijo, ki je bilo letos organizirano in pod državnim nadzorom, vendar pa traja še dalje in tudi ni izgleda, da bi se v bližnji bodočnosti razmere spremenile. Vrh tega pa je prirastek industrijskega delavstva večji kot prirastek industrije, ker je kmetijstvo že popolnoma zasedeno ter mora prirastek prebivalstva za kruhom k industriji.

TRAČNICE ZA NAŠE ŽELEZNICE.

Naše državne železnice so javno razpisale dobavo 40.000 ton železniških tračnic. Za ta veliki razpis se je pojavilo v evropski železni industriji veliko zanimanje; zastopniki številnih tovarnih železa so se mudili v zadnjem času v Beogradu, da se pogajajo z generalno direktorjo železnice o tej dobavi in pa o drugih nameravanih investicijah. Za dobavo 40.000 ton tračnic so vložile srednjeevropske tvrdke Alpine Montan, Vitkovici, Berg und Hütten, Praško železo in Rima skupno ponudbo. Ta ponudba pa ni bila v celoti sprejeta, ker hoče kriti vlada del potrebe tračnic v Nemčiji na račun reparacij, del pa pri poljskih tovarnah za zamenjavo za tobak; kar ostane, to dobi imenovana skupina. Torej se je začel naš železniški program prav resno izvajati.

BOLGARSKO VINO.

Ni splošno znano, da pridelava Bolgarija tudi velike množine vina ter da je to vino včasih prav izborne kakovosti. V zadnjem času so šle večje pošiljke bolgarskega vina v Nemčijo in Avstrijo, pred kratkim na primer velik transport vina iz Suhidola po Donavi in dalje po morju v Nemčijo. To vino ima veliko podobnost z renskim vinom in ga zato v Nemčiji prav posebno cenijo. Avstriji zopet pa dajejo prednost drugim vrstam.

MIR MED FRANCOSKO IN NEMSKO INDUSTRIJO.

Moro Giffieri, bivši francoski ministar, se je napram poročevalcem o gornji točki takole izrazil:

»Po mojem mnenju je glavno povojno zlo nadaljevanje gospodarske vojske in prohibitivnih carinskih mej, ki so se z njimi ogradiji posamezni narodi. Med vojsko sta bili obe veliki stranki bolj ali manj sami nase navezani in sta si morali vse potrebne industrije sami ustvariti. Iz tega je prišlo stremjenje po gospodarski neodvisnosti, še po vojski trajajoče. Bili so mnenja, da je treba ščititi industrije, ki ob prosti konkurenci niso zmožne življenja. Mir v Versaillesu je napravil 15.000 km novih obmejnih črt. Carinske tarife so se razvile v zaščitne ali prohibitivne tarife. Tok delavnosti Evrope je bil zmeraj na novo oviran po novih zaščitnih zidovih. Hrali se je na novo začel boj za osvojitve inozemskih trgov, ki so jih domače industrije potrebovale. Stroške tega boja je pa moral zmeraj nositi domači konsument; kajti njemu so vsilili žrtve, ki so bile potrebne, da se je moglo poceni prodajati v inozemstvo. To nerazmernost so povečale še težke finančne in denarne krize, tako da je nastala slednjica iz Evrope gospodarska zmeda.

Obstojijo pa izven Evrope še drugi veliki mednarodni delovni trgi, kojih se Evropa ne bo več mogla dolgo ubraniti. Rusija preživlja gospodarsko in socialno krizo, a bo slednjič vendarle zopet odprta mednarodni trgovini. U. S. A. s svojim 120 milijoni prebivalcev in ogromna britanska svetovna država, ki je posamezni členi že vsled poenotenih voznin tvorijo skupnost, sta izredno velika delovna trga, ki pretita bolnemu evropskemu trgu z zadušanjem. Evropo more grozeče propasti rešiti le močna organizacija gospodarskih skupin Francije in Srednje Evrope, ki bi obsegala 250 milijonov prebivalcev in ki bi se mogla kosati z drugimi delovnimi trgi.

To se seveda ne da izvršiti vse naenkrat. Najprej bi morale izginiti industrije, ki so nastale kar čez noč in ki nimajo nič opraviti z gospodarskimi potrebami; nato bi se morale zavarovati vse vrednote pred vsakim kolebanjem, povsod bi se moral vpeljati Taylorov sistem in fabrikacija bi se morala racionalizirati. A dvigniti se morata tudi življenjski standard delavca in njegovo socialno stališče. Z odstranitvijo nepotrebnih prekupev in s pridobitvijo širših slojev konsumentov bi se dalo dosti napraviti za znižanje produkcijskih cen. Pozdraviti moramo ustanovitve železnega kartela in prav tako med Francijo in Nemčijo sklenjeni kalijev dogovor; to pomeni dosego naših medsebojnih gospodarskih dogovorov, to pomeni mir med nemško in francosko industrijo.

Trgovina.

Tekstilni eksporterji Češkoslovaške. Uprava praškega velesejma je izdala obširen adresar »Standard Textile Exporter of Czechoslovakia«, ki predstavlja obširen in izčrpen opis položaja češkoslovaškega tekstilnega eksporta. Veletrgovcem uvoznikom češkoslovaških tekstilij bo služil kot najbolj zanesljiv in odličen vodnik. Obenem upozarja upravo velesejma na letošnji sejm, ki se bo vršil od 18. do 25. septembra t. l., na kar se opozarjajo vsi naši uvozniki.

Zastopstva belgijskih tvrdk. Belgijski konzulat v Ljubljani naproša vse absolute belgijskih učnih zavodov, da mu blagovolijo sporočiti svoje naslove, katero stroko so absolvirali in kje, ako se zanimajo za prevzem zastopstev belgijskih industrijskih, finančnih ali izvoznih tvrdk.

Posledice japonskega bančnega poma. Kakor vemo, je moralo vsled poma tvrdke Suzuki itd. zelo veliko japonskih bank ustaviti izplačila. V svrhu pospeševanja sanacije teh bank so sklenili njih ravnatelji, da prodajo svojo zasebno lastnino, vključno svoje palače. Med ravnatelji je tudi princ Matsukata. Ugledne osebe japonskega trgovskega sveta bodo torej ubožale. Takšna požrtvovalnost je pač le na Japonskem mogoča.

»Arcos« v Nemčiji. Iz Londona pregnana ruska trgovska družba »Arcos« je prenesla svoj sedež v Hamburg. Pišejo, da hoče ustanoviti v Nemčiji nemško podružnico z izključno nemškim osebjem. In ta podružnica, zopet z izključno nemškim osebjem, naj ustanovi filialko v Londonu v svrhu trgovine z Rusijo. V londonskih bančnih in trgovskih zavodih so že povpraševali, kateri nemško govoreči nastavljenici bi bili pripravljeni vstopiti v službo pri londonski podružnici. Od 400 sovjetskih uradnikov in trgovcev pri »Arcos« je izgnala angleška vlada 70 oseb.

Iz naših organizacij.

Uradni dan T. O. J. zbornice v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan v Mariboru izjemoma v petek, dne 10. junija t. l. dopoldne v uradnih prostorih Gremija (Jurčičeva 8/II.).

Občni zbor Gremija trgovcev v Radovljici.

Sedmi občni zbor se je vršil dne 8. maja 1927 na Bledu. Zbor je otvoril gremijalni načelnik g. L. Fürsager, iz kojega poročila posnemamo, da je štel gremij koncem leta 1926 262 moških in 224 ženskih članov. Prijav je bilo 48, odjav pa 19. Sej je imel gremijalni odbor 5. Gremij se je udeleževal po načelniku skoro vseh sej Zveze gremijev v Ljubljani.

O splošnem položaju je g. Fürsager podal nadalje sledečo sliko: V pretečenem letu se trgovcem našega okoliša razmere niso zboljšale. Krizo smo občutili vsi, promet je bil splošno skromnejši, posebno ker nastaja vedno več novih trgovin. V našem srezu so pridobitne prilike od prevrata sem mnogo slabše, prebivalstvo se ni pomnožilo in na treh točkah izgubili smo prostost prometa, tako v Bohinju, pri Kranjski gori in pri Hrušici-Jesenicah. Pot imamo samo na eno stran, kamor se pa tudi ne moremo razvijati. To dejstvo bi morali vpoštevati vsi javni predstavniki in posebno še davčna oblast. Gg. tovarišem priporočam pa v težkem boju za obstanek ob gospodarski krizi, da je treba previdno kupovati in stroške obrata zmanjšati. Vzor naj nam bodo veliki industrijalci, tovarne in trusti, ki se vedno bolj združujejo. Prepričani so, da je v solidarnosti največja moč. Krošnjarstvo nam še vedno močno škoduje, nešteto krat in povsod se trgovstvo pritožuje. Zahtevamo samo, da se pri nas izvaja krošnjarski patent iz leta 1852, ki nudi dovolj jamstva za postopanje napram prestopkom krošnjarjev. Konsumna društva žalibog ne moremo navaditi na pravilno izvrševanje svojih pravil, ker le prerada prodajajo vsakemu nečlanu, namesto, kakor so si sama napravila pravila, da bi prodajala samo članom. Pravila se kršijo, oblasti pa nič ne store, da bi se ta nedostatek popravil. Pri notranjem poslovanju opazam, da se nekateri člani ne držijo dolžnosti točne prijave vajecev in pomočnikov ter bomo v bodoče prisiljeni take člane kaznovati od 100 do 300 Din. Priporočam se za vajece sprejemati samo v starosti od 14 do 18 let in dobrim šolskim napredovanjem. Za učne pogodbe in učna spričevala imamo dobre tiskovine na razpolago. Nadalje priporočam načelniku za prihodnjo volitev v dohodninske komisije enoten nestranskarški nastop.

Gosp. Rus prečita nato računski zaključek za leto 1926, ki izkazuje dinarjev 21.053'56 prejemkov in Din 20.321.— izdatkov ter končno gotovino dinarjev 735'53. Poročilo se odobri ter se podeli absolutorij soglasno brez ugovora.

O poročilu računskih preglednikov g. G. Eržena in ge. Marije Hrašovec poroča tudi g. Rus. Gremijalno premoženje je znašalo koncem leta 1926 Din 21.748'74.

K tej točki poroča načelnik in po vsestranskem odobranju predlaga spremembo člena 14., odst. 4. grem. pravil, ki se naj v prihodnje glasi sledeče: Vsak član, ki nanovo pristopi gremiju, mora plačati za nastop male trgovine s slaščicami, jajci, kuretino, zelenjavo, semeni in podobnim Din 200.—, za nastop vsake druge trgovine pa Din 500.—

sprejemnine. Za delniške družbe, družbe z omejeno zavezo in vse vrste zadrug znaša sprejemnina Din 1000.—. Inkorporacijski pristojbini so zavezani tudi imetniki obrtnih listov, kateri se preselijo iz okoliša drugega gremija v radovljiški srez, ali ako se otvori podružnica v okolišu radovljiškega gremija.

Nadalje predlaga spremembo glede določitve vsote za redovne kazni, ukore in globe do Din 300.—, namesto dosedanje vsote 20 kron (predvojnih).

K volitvi delegatov za občni zbor Zveze prekine načelnik zborovanje za pet minut. Po zopetni otvoritvi zborovanja so bili predlagani sledeči gg. kot delegati: Peter Sitar, Jesenice, Boris Černe, Gorje, Leopold Zore, Kranjska gora, Leopold Fürsager, Radovljica in Vinko Savnik, Radovljica. Za namestnike pa gg. Jakob Kunstelj, Gorje, Janko Kramar, Dobrava, Franc Zmitek, Bohinj, Bistrica, Anton Harlander, Javornik in Jakob Jan, Sp. Gorje 6. Soglasno sprejeto.

K slučajnostim se oglasi g. Starkel z očitkom, da gremij ne stori dovolj za ukinitve krošnjarstva in pove, da je bilo kupujejo tudi ukradeni blago. Načelnik rute, katero blago so kupili ljudje od krošnjarjev. Očito je tedaj, da krošnjari kupujejo tudi ukradeni blago. Načelnik nato izjavlja, da je naše načelstvo kakor tudi drugi gremiji in Zveza gremijev delovala na to že vsa leta, da se krošnjarstvo omeji. G. veliki župan je leta 1925 izdal naredbo, s katero se prepoveduje krošnjarstvo v vseh obmejnih srezih. Toda komaj 6 mesecev pozneje je minister dr. Krajač na ljubo hrvaškemu krošnjarjem izdal nove odredbe, ki so našim stremljenjem nasprotna. Od tedaj (23. jan. 1926) je zopet povsod polno krošnjarjev. Pri nas obstoja še vedno krošnjarski patent iz leta 1852 ter bi bile naše oblasti dolžne točno izvajati ta zakon, žalibog pa čutimo, da se ne drže zakona, ampak osebnih naredb posameznih ministrov. Naznani naj se vsaka kršitev, da more gremij konkretno nastopiti. G. Zupan omeni, da mora biti za občino Bled krošnjarstvo sploh zabranjeno ter naproša načelnika, da stori tozadevne korake pri srezkem poglavarstvu.

G. Kunstelj ve iz lastne skušnje, da tržijo krošnjari tudi z ukradenim in neocarinjenim blagom, kar škoduje državi in legalni trgovini. Načelnik obljubi, da bo vedno vse ukrenil, da se krošnjarstvo omeji ali prepreči.

G. Kunstelj vpraša glede člena 11. grem. pravil, kdo sme imeti vajece in ali obstoja kaka meja glede strokovnega znanja v tem pogledu. Načelnik naglašja, da se nanaša člen 11. grem. pravil na zakonito določbo člen 98. obrtn. reda in da odloča načelstvo v posameznih slučajih, kdo sme imeti vajece. — Nadalje se je sklenilo, da se da za spomenik kralja Petra v Ljubljani iznos Din 500.—.

G. Rus želi, da se gremij zavzame za zopetno vzpostavitev merosodnega urada v Radovljici ali še bolje na Jesenicah ter upa na gotov uspeh, ako se naredi resen korak.

Ob sklepu priporoča načelnik znova solidarnost in zbliževanje med tovariši. Vsak trgovec naj vidi v drugu svojega prijatelja in ne samo konkurenta ali sovražnika. Nepotrebna konkurenca je škodljiva, potrebno je se ožje združiti, da se ubranimo konzumov, utesnimo krošnjarstvo, delujmo na izjednotenje cen glavnih predmetov. Posebno še priporoča, da se vsak naroči na »Trgovski list«, ki edini zastopa naša stremljenja. Konečno zaključijo številčno sicer pičel, a vendar v lepem soglasju uspeli občni zbor ob 12½ uri.

RAZNO.

Zavarovanje proti dežju. Kakor na Nemškem pridobiva tudi v Avstriji to novodobno zavarovanje zmeraj večji krog. Že leta 1925 je neka velika avstrijska zavarovalna družba v ozki interesni skupnosti z velikimi angleškimi skupinami začela s tem delom. Številne prireditve, zlasti sportne, so se lani v veliki meri poslužile zavarovalne zaščite proti gospodarskemu oškodovanju

vsled deževnega vremena. Švicarji se sedaj vprašujejo, zakaj to zavarovanje tam še ni zadosti upoštevano, ko mora vendar Švica kot središče tujkega prometa izvesti obsežne prireditvene in slavnostne programe. Zato se je začela tam živahna propaganda za vpeljavo zavarovanja proti dežju. Zavaruje se lahko tudi posameznik, na primer uradnik, ki gre na počitnice. Če je vreme slabo in nima nič od počitnic, ima vsaj to zadovoljenje, da je za svoje razočaranje plačan.

Poljedelstvo v Češkoslovaški. Številke za leto 1926 priobča sedaj čechoslov. statistični državni urad. Z žitom je bilo obdelanega 3.186.000 ha sveta (pšenica 623.000, rž 83.000, ječmen 709.000, oves 843.000); krompir je pokrival 628.000 ha, sladkorna pesa 271.000 ha, sočivje 100.000 ha. Pridelali so pa 9.289.000 stotov pšenice (14'9 na 1 ha), 11.341.000 st. ječmena (16'1), 13.799.000 ovsa (10'4), 97.000 hmelja (9'2), 50.457.000 krompirja (80'4), 65.900.000 stotov sladkorne pese (243'1 na 1 ha). Donosi na 1 ha so v sredi med najvišjim in najmanjšim pridelkom v Evropi.

Po svetu. Ker se je v Ameriki po zadnjih nalivih pojavilo spet lepo vreme, so začele cene žita v zadnjem času spet padati. — Eksport sladkorja iz Poljske v prvem letošnjem četrtletju je znašal 967.000 ton v vrednosti 66.771.000 zlatov. — Vsi državni dohodki na Poljskem v aprilu so znašali 202.500.000 zlatov, vsi izdatki pa 166 milijonov, prebitok torej 36.500.000 zlatov. — Odstotno razmerje rezerv do pasiv pri Angleški banki 2. t. m. je znašalo 28.53. — Avstriji so hoteli najeti inozemsko posojilo. Krogi v Zvezi narodov so pa mnenja, naj najame Avstrija najprej notranje posojilo. Sedaj bodo najeli doma posojilo v znesku 75 milijonov šilingov. — Med otokom Sylton in med celino so zgradili Nemci 11½ km dolg nasip in je začel obratovati s 1. junijem tam železniški promet. — Ob afriški Zlati obali so odkrili velike zaloge boksita; vso količino cenijo na 33 milijonov ton, ki bodo dali ca. 6 milijonov ton aluminija. — Predsednik Poljske republike je podpisal naredbo o zaščiti delovnega trga. Kadar doma ni dela, se ne smejo sprejemati inozemski delavci, niti ročni niti duševni. Le v izrednih slučajih se da inozemcem posebno dovoljenje za dobo enega leta. — »International Match Co.« (Mednarodna vžigalična družba) v Ameriki izkazuje za leto 1926 14.596.000 dolarjev čistega dobička (leta 1925 ga je bilo 10.696.000).

— V Ameriki razpravljajo vprašanje zvišanja cen umetne svile, ker je prodaja stalno ugodna. — Na Češkoslovaškem so izdelali nov nart za zavarovanje proti neugodam. — Državni podtajnik angleškega zakladnega urada je v zbornici priznal, da je odšlo do 31. maja 1½ milj. funtov zlata iz Anglije v Rusijo. S tem je dementirana izjava Angleške banke, da so senzacionalni odhodi zlata namenjeni samo v Francijo in ne tudi v Rusijo. — Čehi tožijo, da izvoz njih premoga v Italijo in sploh na jug stalno pada in da bo šlo to nazadovanje še naprej. Vzrok je huda konkurenca poljskega premoga, ki dela z ugodnejšimi pogoji. Deloma je vzrok tudi na novo se pojavljajoči angleški premog. — V Marijinih Laznih na Češkem se bo 21. in 22. t. m. vršila ponovna konferenca o tarifnem boju med Hamburgom in Trstom. — V Beogradu bodo napravili veliko importno podjetje, v katerem bodo v prvi vrsti vzročne blagovne vrste. — Blagovni promet na avstrijskih zveznih železnicah je bil v januarju za 19% večji kot v lanskem januarju, v februarju za 8%, v marcu za 19%, v aprilu za 13%, v maju za 15 odstotkov. — Vsako drugo leto se vrši konferenca ameriških trgovskih delegatov, v Evropi delujočih. Letošnja je na Dunaju od 6. do 8. t. m. Predmet konference je pospeševanje ameriške trgovine v inozemstvu. — V enem samem dnevu so v Berlinu poravnali 32 milijonov mark tečajnih diferenc. — Banque de Bruxelles bo zvišala glavnico od 200 milijonov frankov na 250 milijonov. — Newyorška sladkorna tvrdka Willett and Gray cenijo svetovni pridelalek sladkorja v tekočem poslovnem letu na ca. 466 milijonov stotov, za 24 in 3 milijonov manj kot v preteklih dveh poslovnih letih. — V »Illustrierte Technik für jedermann« je popisan nov aparat, ki

prepreči, da avtomobili ne odletavajo in na gladki cesti lahko neovirano startajo. — Jugoslavija ima 3.500.000 KS, ki so zmeraj na razpolago, maksimalno pa še enkrat toliko. Slap Niagara ima 3 milijone KS, slap Viktorija v Južni Afriki pa do 36 milijonov. — S priklopljenjem sosednih občin je postal Berlin po razsežnosti največje mesto na svetu. Veliki Berlin pokriva namreč 878 kvadratnih kilometrov, New York 864, Chicago 585, London 302, Dunaj 179 in Paris 80. — V U. S. A. porabi vsaka oseba na leto 860 litrov bencina in petroleja, na Angleškem 109, v Franciji 60, v Nemčiji 11 litrov.

Gospodarske vesti. Nemci bodo podaljšali sedanji carinski provizorij najbrž do 31. julija 1930. — 15. t. m. se vrši zadnja seja Mednarodne donavske komisije v Bratislavi. Nato se preseli komisija na Dunaj kjer bo imela prvo sejo 1. oktobra. — Prepoved izvoza žita iz Poljske je podaljšana do septembra. — V Ameriki bo izdal zakladni urad nove dolarske bankovce, ki bodo za tretjino manjši kot sedanji, na bolj trpežnem papirju in bolj zavarovani proti

ponarejanju. Stare bankovce bodo postopoma jemali iz prometa in prav tako bodo izdajali nove. — Rusi bodo naročili v Gornji Šleziji 1 milijon ton ali pa celo 1½ milj. ton premoga. Šleški rudniki so se o razdelitvi naročila že dogovorili. — Budimpeške banke bodo imele v prvi letošnji polovici veliko večje dobičke kot lani in se je vsled tega začelo razmotrivati vprašanje o objavljenju polletnih bilanc. — Od 13 budimpeških velemlinov jih je delalo v sedanji kampanji samo 7, za bodočo kampanjo pa računijo samo s petimi. Sedaj se vršijo med njimi pogajanja, kateri mlini bodo delali. — Z ozirom na precejšnjo pasivnost poljske trgovinske bilance v aprilu sklepa vlada o odredbah, da se deficit v bodočih mesecih po možnosti zmanjša. V zadnjih dneh niso za več vrst inozemskega blaga, ki ni neobhodno potrebno, dali nobenega uvoznega dovoljenja več; sledile bodo še druge importne omejitve. — Praška Mestna hranilnica ima že 1766 milijonov Kč hranilnih vlog. — Izvoz čevljev iz Češkoslovaške se je v letu 1926 v primeri z letom 1925 zelo dvignil; zlasti veliko

so prodali galanterijskih čevljev. — Ruska komisija na Dunaju se bo konstituirala v sredi junija. Posojilo za dobave v Rusijo bodo dobila samo tista naročila, ki jih bo ruska komisija pregledala in odobrila. — V aprilu je bilo na Ogrskem 86 insolventne, v maju 116. — Češka komercijalna banka izkazuje nad 7 milijonov Kč čistega dobička. Dividenda je 5 odstotna ali 10 Kč na delnico. — Nemška tvrdka jekla Phönix sedaj izredno dobro dela. Dnevna produkcija plavžev znaša 2000 ton, in jo bodo še za 700 ton zvišali. Pred vojno je bilo zaposlenih 9000 delavcev, sedaj po racionalizaciji že spet 5500. — Podpisana je trgovska pogodba med Češkoslovaško in Ogrsko. — 1. junij je bil za berlinsko borzo zopet črn dan, ki je glede izmer skoraj dosegel črni petek od 13. maja. Sedaj upajo, da je najhujši val že odšel. — 20 milijonsko dolarsko posojilo mesta Budimpešte, o kojega porabi smo že pisali, je bilo v New Yorku trikrat prepisano; to se pravi, dobilo je podpise za 60 milijonov dolarjev. V Londonu bo izdanih od posojila 1.150.000 funtov, v Amsterdamu 700.000 hol. gol-

dinarjev, ostalo pa v Ameriki. — Tovarna vžigalic v Vrbovskem (Hrvaška) je prešla z večino delnic v roke švedskega vžigalničnega trsta. — Vsled pomankanja naročil v oostrovskem premogovnem okraju se število brezposelnih zmeraj bolj dviga. — Glavne odjemalke poljskega premoga v maju so bile Avstrija, Italija, Danska in Švedska. Produkcija v maju je bila približno na višini aprilove produkcije. — Pričela se bodo trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško ter med Rumunijo in Češkoslovaško. Poleg pogodbe z Ogrsko je podpisala Češkoslovaška tudi trgovsko pogodbo s Turčijo, pa mora priti še pred parlament. — Češka Unionbanka izkazuje v bilanci nad 30 milijonov Kč čistega dobička. Predlagali bodo 10 odstotno dividendo, to je 20 Kč na delnico. — Avstrijska industrijska in trgovska banka (Oesterr. Industrie- und Handelsbank) je bila v decembru že v poravnalnem postopanju, a je dosegla sedaj izvensodno mirno poravnavo z vsemi upniki. — Centralna hranilnica občine Dunaj je imela na koncu maja 267.628.000 hranilnih in čekovnih vlog.

Ponudite: na Ljubljano, poštni predal 85:

Trame, merkantilne (uso Trst), po možnosti večina jelkove, lepo tesane, z navedbo teže 1 m³, dobavnega roka in najnižje cene franko vagon meja via Postojna ali Podbrdo:

cm	m	kosi	m ³	cm	m	kosi	m ³
21/26	13	100	70980	13/19	12	85	25194
19/24	6	4	1094	13/19	11	160	43472
19/24	5	70	15960	13/19	8	83	16796
16/21	14	90	42336	13/19	6	260	37060
16/21	12	85	34272	13/19	5	165	20378
16/21	11	175	64680	13/16	6 do 10		166400
16/21	8	85	22848	11/13	5	30	2145
16/21	6	85	17136	11/13	4	420	24024
16/19	12	20	7296	11/13	3	360	
13/19	14	85	29393	oz. 6	oz. 180		15444
Odnos ...			305:995				656:898

Trame, rezane na živ rob, z označbo teže 1 m³, dobavnega roka (tudi za delno dobavo) cena franko vagon meja ital.:

cm	m	kosi	m ³	cm	m	kosi	m ³
8/25	11:00	80	17600	4/20	7:00	20	1400
8/25	10:00	20	4000	4/20	12:00	22	2112
8/15	8:00	200	19200	4/20	11:00	160	14080
8/12	3:00	22	0684	4/20	10:00	50	4000
6/20	12:00	2	0288	4/20	8:00	20	1280
6/20	11:00	50	6600	4/20	6:00	100	4800
6/20	10:00	2	0240	4/20	5:50	100	4400
6/10	8:00	14	1344	4/20	5:30	290	12296
6/10	7:00	15	1260	4/20	5:00	280	11200
6/10	4:00	90	2160	4/20	4:50	104	3744
6/10	3:00	32	0576	4/20	3:00	34	0916
6/10	2:00	120	1440	4/20	2:00	190	3040
6/10	1:50	24	0216	4/20	1:60	16	0205
5/25	6:50	22	1788	4/15	11:00	12	0792
5/25	4:00	100	5000	4/15	10:00	290	17400
5/25	2:00	11	0275	4/15	9:50	44	2508
5/25	7:00	20	1400	4/15	8:50	70	3570
5/15	4:00	100	4000	4/15	3:50	20	0420
5/15	3:00	200	4500	4/15	2:50	36	0540
4/25	2:00	200	3000	4/15	3:5	250	3988
4/25	12:00	80	9600	4/15	2:00	380	3420
4/25	11:00	20	2200	4/15	1:30	700	4095
4/25	9:00	80	7200				
Odnos ...			94:521	Skupaj ...			194:677

Rezana jelovina, tombante, izključeno gnilo in razbito, paralelno, ostrorobo, očeljeno, vezano v zvezke po 4 oziroma 2 kosa:

Vagon	Ton	Dolžina m	mm	Vagon	Ton	Dolžina m	mm
4	15	2:75	43/68	2	15	6:71	43/93
4	15	3:05	43/68	2	15	7:32	43/93
2	15	3:66	43/68	2	15	4:27	43/93
2	15	4:27	43/68	4	15	4:88	43/144
2	15	4:88	43/68	2	15	5:49	43/144
2	15	5:49	43/68	4	15	9:10	43/144
2	15	6:10	43/68	2	15	6:71	43/144
4	15	2:75	43/93	2	15	7:32	43/144
4	15	3:05	43/93	2	15	4:27	43/195
2	15	3:66	43/93	2	15	4:88	43/195
2	15	4:27	43/93	2	15	5:49	43/195
4	15	4:88	43/93	2	15	6:10	43/195
2	15	5:49	43/93	2	15	6:71	43/195
4	15	6:10	43/93	2	15	7:32	43/195
40				72			

Polne mere, kvalitativno in kvantitativno prevzemanje na licu mesta.

Veletgovina A. ŠARABON v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstne
rudninske vode.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave s
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca kolesa in šivalni stroji

znamke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, pesamezni deli, pneu-
matika, igle za vse sisteme - samo v
Najnižje cene. - Tudi LIUBLJANI blizu Prešernovega
na mesečna odplačila. spomenika ob vodi.

TOVARNA KISA Jernej Jelenič Ljubljana, Stara pot 7 (poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

„MAJARONČKOV“ špiritov in vinski kis
Ustanovljena leta 1886
Telefon 2578

Klobuke, slamnike ter raznovrstno modno in galanterijsko blago nudi najugodnejše Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

Radi prezidave izredno nizke cene!

Trgovci, obrtniki, industrijalci, oglašajte v
„TRGOVSKEM LISTU“!

Veletgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce,
rokavice, naramnice, žepni robci,
nakit za obleke, otroške majice,
nahrtniki, palice, dežniki, klobi v
vseh barvah, šifoni, solingenkarje,
noži, potrebščine za krojače, čer-
ljaje, laptelne, šivilje in sedlarje.
Kozna dišeča mila - samo pri

Josip Petelinca
blizu Prešernovega spome-
nika, ob vodi
Ljubljana.

Najnižje cene! Točna postrežba!

TISKARNA MERKUR Ljubljana TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d.d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. ŠEVER, Ljubljana.